

Račiansky výber

www.raca.sk

Koštúfka po račanských
pivnicách 2024

strana 4

Príbeh: Ako (ne)naletieť
podvodníkom

strana 7

Kultúrno-spoločenské
podujatia v marci

strana 9

Úvodník

Každým dňom pribúdajúce svetlo a teplo nám dáva vedieť, že zima a s ňou spojená tma a beznádej prehráva a odchádza do zabudnutia. Rodičia dúfajú, že obdobie chorôb ich ratolesť končí a seniori, že jar priniesie zo sebou nový život a vitalitu.

Napriek tomu máme v dnešnej dobe sklon pozerat sa do budúcnosti s neistotou a strachom z toho, čo príde. Zásap o charakter nášho štátu, desivá vojna u našich susedov a ponáranie sveta do chaosu a konfliktov je takpovediac na programe každého dňa. A všetko je zosilňované virtuálnym svetom digitálnych technológií, kde je človek často iba subjektom cieľovej reklamy (tovaru, služieb alebo ideí). O to dôležitejšou sa javí naša schopnosť vytvárať zmysluplné vzťahy s priateľmi, rodinou. Jednoducho byť spolu...

Miestne zastupiteľstvo vo svojom programovom vyhlásení a neskôr aj poslanci rozhodnutím o prioritách rozvoja zadefinovali obnovu Kultúrneho strediska Žarnovická, ako jeden z hlavných projektov na realizáciu v najbližšom období. Budova strediska je v nevyhovujúcom stave, ktorý predstavuje bariéru v lepšom využití tohto priestoru. Využíva sa na rôzne činnosti a podujatia od stretnutia dôchodcov, cez cvičenia, klub matiek až po rôzne krúžky pre deti a mládež. Zmodernizované stredisko umožní fungovanie novej knižnice, kaviarne a komunitného centra, ako aj usporiadanie rôznych spoločenských akcií v novej časti budovy. Momentálne prebiehajú na projekte povoloňacie procesy. Na úspešné realizovanie tohto projektu budú potrebné aj mimorozpočtové zdroje, teda „eurofondy“.

Možnosť skutočného stretnutia a trávenia spoločného času je účinnou protilátkou proti izolácii, radikalizácii a hnevu tak často prítomného na sociálnych sieťach a iných komunikačných platformách. Je na každom z nás, či zostane uzavretý v „zime“, alebo sa otvorí niečomu novému a peknému. Prajem všetkým veľa svetla a nádeje.

Vladimír Groch,
poslanec miestneho zastupiteľstva MČ Bratislava-Rača

Obsah

- 06 Život v Rači / Žiakov o bezpečnosti vzdelávajú priamo policajti
- 07 Seniori
Seniori z DCS Rača si užili fašiangy
- 08 Kultúra / Divadelný súbor zo Staškova vypredal Nemecký kultúrny dom
- 12 História
Račianske vinohradnícke cesty

Oznam pre jubilantov

Milí jubilanti s trvalým pobytom v našej mestskej časti Bratislava – Rača, ktorí sa tento rok dožívate 80, 85, 90, 95 a viac rokov alebo spolu s manželom/-kou oslavujete 50., 55., 60., 65. a vyššie výročie sobáša, tak ako počas predchádzajúcich rokov aj tento rok máte možnosť prihlásiť sa na „Slávnostné stretnutie jubilantov“.

Na túto akciu vieme kvôli ochrane osobných údajov pozývať listom iba tých jubilantov, ktorí sa prihlásia formou písomnej prihlášky, ktorú nájdete na web stránke www.raca.sk, alebo si ju môžete osobne vyzdvihnúť v podateľni miestneho úradu.

Sú dva typy prihlášok, prvý typ prihlášky je pre životné jubileum, teda toho kto v tomto roku dovŕši vek 80, 85, 90, 95 a viac rokov. Ďalší typ prihlášky je pre manželov, ktorí oslavia výročie sobáša – spoločných 50, 55, 60, 65. a viac rokov, k tejto prihláške je potrebné doložiť aj kópiu sobášneho listu. Ak v príslušnom roku oslavuje jubilant okružle narodeniny a zároveň výročie sobáša, je potrebné podať si obidve prihlášky. Podujatie je plánované na mesiac október 2024.

V prípade otázok alebo nejasností sa obráťte na pracovníčku oddelenia pre sociálne veci Mgr. Martinu Fratricovú. Vyplnenú prihlášku môžete osobne odovzdať v podateľni nášho úradu, alebo poslať poštou na adresu Miestny úrad, Kubačova 21, 831 06 Bratislava, prípadne môžete vyplnenú a podpísanú žiadosť zaslať e-mailom na adresu: martina.fratricova@raca.sk.

V zmysle smernice ako aj z organizačných dôvodov je potrebné prihlášky doručiť najneskôr do 31. augusta 2024.

Kontaktná osoba: Mgr. Martina Fratricová, tel. č. 02/49 11 24 48, e-mail: martina.fratricova@raca.sk.

Nová škôlka na Kadnárovej je pred dokončením

Stavba novej materskej školy na Kadnárovej ulici je prakticky dokončená. Ostáva ešte dobudovať vonkajší areál, zariadiť interiéry, odstrániť niektoré nedostatky na stavbe a hlavne zariadiť budúcu MŠ Kadnárova do siete materských škôl. Niektoré z týchto procesov idú mimo priamej kompetencie mestskej časti, no stále platí, že architektonicky výrazná drevostavba privíta prvých škôlkarov v septembri tohto roka.

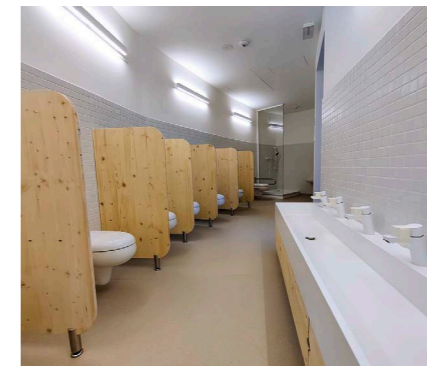
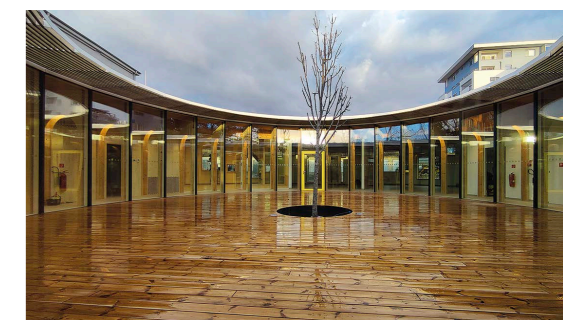

Po dokončení prác bude na prehliadku budovy pozvaná aj verejnosť.

Netradičný kruhový tvar architekti z ateliéru Pantograph s.r.o. vybrali preto, aby slúžil na kompletne presvetlenie herní cez vonkajšiu fasádu a zároveň cez fasádu átria, ktorá je plne presklená. Vonkajšia fasáda je tvorená panelmi s oknami rôznych tvarov, veľkostí a polohou,

príčom átrium má drevený povrch. Prístupové chodníky pre peších budú z mlatu a ohradené hracie plochy z korkového materiálu.

Po dokončení všetkých prác plánuje pozvať verejnosť na prehliadku budovy počas dňa „otvorených dverí“. O termíne budeme vopred informovať. Dovtedy sa môžete pozrieť dovnútra aspoň prostredníctvom fotografií. *Text a foto: mv*

Práce na námestíčku Dopravná sa opäť rozbehli

Zimné mesiace nepriali stavebným prácam na neoficiálnom námestí Rendezu. Počasie sa však príchodom februára zlepšilo a tak sa mohla obnoviť aj revitalizácia na Dopravnej ulici. V apríli by mohla byť stavba dokončená.

Problémy okrem počasia spôsobil aj nekvalitný, slabo zhutnený podklad pod námestím, ktorý je starý vyše 50 rokov. Aby plocha po čase „nesadla“ dole, musí stavebná spoločnosť Swietelsky spol. s r.o. podklad zhutniť stavebným recyklátom. Námestie by vďaka tomu malo dlhodobo odolávať poškodeniam, napríklad po prejazde ťažkými vozidlami, ako sú autobusy

či stavebné stroje. „Rozhodli sme sa, nech je projekt radšej dobre urobený aj za cenu menšieho zdržania, ako keby o pár rokov sadol,“ uviedol starosta Rače Michal Drotován.

V týchto dňoch už revitalizované námestie získava svoje budúce kontúry, no pre lepšiu predstavu dal miestny úrad architektom vytvoriť vizualizáciu konečnej podoby námestíčka. Ako môžete vidieť, na námestí budú stromy osadené len v kvetináčoch. Je to z dôvodu, že pod povrchom je natáhaných mnoho inžinierskych sietí a klasická výsadba tam nie je možná. Očakáva sa však, že tieto javory vyrastú do

dostatočnej výšky, aby v lete poskytovali príjemný tieň a pomáhali regulovať teplotu. *(mv), vizualizácia: archív*

Račiansky výber 3/2024 - mesačník pre obyvateľov Rače, Krasňan a Východného. Ak chcete mesačník pravidelne dostávať do svojich schránok, kontaktujte, prosím, redakciu. Vydáva Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Rača. Poštová adresa: Miestny úrad MČ Bratislava-Rača, Kubačova 21, 831 06 Bratislava, tel. č.: 02/49 11 24 33, e-mail: redakciarv@raca.sk. www.raca.sk. Registrácia MK SR EV č. 2979/09. ISSN 1339-0538, IČO: 00304557, DIČ: 2020879212.

Ročník vydávania: 21. Tlač: K A S I C O, a.s., Hagarova 9, 831 51 Bratislava Distribúcia: Slovenská pošta a.s., Partizánska cesta 9, 975 99 Banská Bystrica. Za podpísaný príspevok zodpovedá autor. Zodpovedný redaktor: Miroslav Vajs. Redakcia si vyhradzuje právo príspevky skrátiť a štylisticky upraviť.

Račiansky výber 4/2024 má uzávierku 15. 3. 2024. Grafická úprava: Vladimír Šimončíč. Jazyková korektúra: Bibiana Halinkovičová. Úvodná fotografia: Miroslav Vajs

Košťúfka po račanských pivnicách 2024

Vážení milovníci vína, Račiansky vinohradnícky spolok vás všetkých srdečne pozýva na ďalší ročník Košťúfky.

Tento rok vám svoje vína bude ponúkať 19 račanských vinárov v 12 unikátnych pivniciach (zoznam nájdete na tejto strane dole, aj na webe www.rvspolok.sk). Celý okruh pešieho putovania medzi pivnicami a vinármi má 2,5 km.

Kedy?

piatok 22. 3. 2024 od 16:00 do 22:00 h;
sobota 23. 3. 2023 od 14:00 do 22:00 h;

Vstupné:

Cena vínného pasu je 30,00 eur. Vínný pas obsahuje taštičku, degustačný pohár, katalóg vinárov s mapou, 40 kusov degustačných kupónov v hodnote 0,25 eura / 1 kupón, 2 ks kupónov po 4 eura / kupón na nákup fľaš vína. Všetky informácie k predaju vstupeniiek sa dozviete na:

- web: www.rvspolok.sk
- e-mail: info@rvspolok.sk
- tel. kontakt: 0905 466 231

Predaj vstupeniiek bude vo vinárstvach a vinotékach:

- Račianska vinotéka, Nám. A. Hlinku, BA-Rača, streda – nedeľa (17:00–22:00 h),
- Vinárstvo Hulanský, Vtáčikova cesta 25, BA-Rača, piatok – nedeľa (17:00–21:00 h),
- Vinotéka Miloš Mátuš, Devianska 22, BA-Rača, utorok – piatok (12:00–20:00 h), sobota (10:00–22:00 h),
- Občerstvenie Hladné srdce, Devianska 25A, BA-Rača, pondelok – piatok (7:00–15:00 h), sobota – nedeľa (8:00–16:00 h).

Otvorené pivnice

- Devianska 33: Vinohradníctvo a vinárstvo Miloš Mátuš
- Nám. A. Hlinku 3, Rač. vinotéka: Vinárstvo Augustín Zacharda
- Alstrova 247, Obecná pivnica
- Alstrova 243: Vinárstvo Michal Kompauer
- Alstrova 235: Rodinné vinárstvo Adams Family
- Alstrova 157: Vinárstvo Eduard Brychta
- Alstrova 150: Vinárstvo František Krajčirovič / Vinárstvo Michal Šušanin
- Alstrova 60: Vinárstvo Peter Fiala s rodinou
- Alstrova 19: Vinárstvo Karol Križanovič
- Alstrova 11/A: Vinárstvo Rudolf Rakyta
- Vtáčikova cesta 25: Rodinné vinárstvo Hulanský
- Barónka 3 (pod NKD): Vinárstvo Mojura / Rodinné vinárstvo Šedivý / Vinárstvo KOLLÁR winery s.r.o. / Víno Kypus / Víno Lednár / Vinárstvo Ivan Holík / Vinárstvo Bednarič a Združenie Thall.

Manuál Račanskej košťúfky

Skôr ako sa k nám rozhodnete prísť:

Dajte o tomto vinárskom podujatí vedieť všetkým priateľom dobrého vína. Vinárske putovanie po našich pivniciach je spoločenskou udalosťou, ktorá sa točí okolo vína. Najlepší spôsob ako ju zažiť, je s ľuďmi, ktorí sa tiež zaujímajú o víno a dokážu ho oceniť. Zavolajte preto svojim kamarátom a známym (najlepšie tým, s ktorými môžete o víne zasvätené diskutovať) a vyrazte k nám, do Rače.

Skôr ako sa vydáte na cestu:

Kúpte si lístok

Keďže môže byť pri zahájení podujatia nápor, kúpte si lístky dopredu. Organizovaným skupinám odporúčame sa na vstupenky zložiť a vybrať na ich nákup jednu osobu, ktorá ich následne rozdelí.

Odpočívajte, listujte v časopisoch o víne, sústreďte sa

Informujte vašu rodinu a blízke okolie, že úloha, ktorá na vás v Rači čaká, je nesmierne náročná, a ak nebudete poriadne odpočinutí a vyspatí, môžete mať nielen po krásnom vinárskom zážitku, ale navyše vám môže hroziť riziko spoločenského znežmožnenia. Určite budú mať pochopenie.

Zabalte si všetko potrebné

Zoberte si so sebou pohodlné oblečenie. Vonku už bude jar, ale môže tiež pršať (podujatie sa uskutoční za každého počasia) a ako je známe, neexistuje zlé počasie, iba zle oblečení ľudia.

Skôr ako vyrazíte na trasu Račanskej košťúfky:

Dobré sa posilnite jedlom

A to ešte pred cestou do pivnic. Už starí Gréci vedeli, že pohárik olivového oleja tlmí alkoholo-

vé opojenie. K tomu vás samozrejme nenútime, avšak výdatne sa pred podujatím najest vám určite odporúčame. Po trase síce nájdete dostatok možností na občerstvenie, dobrý základ v žalúdku už od samého začiatku však rozhodne neuškodí.

Do otvorených pivnic za vínom a vinármi

Poradie pivnic, ktoré navštívite, si môžete zvoliť individuálne. V každom vinárstve budete mať možnosť ochutnať ponúkané vzorky vína. Ak je niektorá pivnica plná, môžete si zatiaľ urobiť malú prestávku na občerstvenie alebo kľudne pivnicu vynechať a vráťte sa do nej neskôr.

Malé tipy, rady a prosby:

- Prekladajte ochutnávky dostatočným pitím vody a občerstvením.
- Vínne pivnice sa otvárajú v piatok od 16:00 hod. a v sobotu od 14:00 hod. Nedožadujte sa, prosím, návštevy pivnic skôr.
- Rovnako prosíme, rešpektujte dobu zatvorenia pivnic o 22:00 hod.
- Pri ochutnávkach si nechajte naliať celý rad vystavených vín (správne poradie už býva vinárom nastavené) alebo poproste iba o naliatie vína, ktoré vás zaujíma.
- Prosím, nevychádzajte z predpokladu, že sa vo vínných pivniciach nasýtite jedlom. Drobný záhryz slúži len ako malý doprovod k ochutnávke.
- Pozdraviť a poďakovať je vec slušnosti. Bez ohľadu na subjektívne hodnotenie ponúkanej kolekcie zachovávajte vždy pokoru k vínu a úctu k vinárovi.
- Prosíme organizované skupiny, aby sa postarali o svojich náhle zoslabnutých kamarátov. Urobia tým službu nielen im, ale aj dôstojnému priebehu vinárskeho vikendu.

Pozývame vás na

KOŠŤÚFKU PO RAČANSKÝCH PIVNICÁCH 2024

Ochutnajte račanské vína
v piatok 22.3. 16⁰⁰ – 22⁰⁰
a v sobotu 23.3. 14⁰⁰ – 22⁰⁰

Vstupné: 30 €
Info: www.rvspolok.sk
Lístky osobne aj online

+421 910 575 888 WWW.SYLVOREHAB.SK

VAJNORY

AKTÍVNY ŽIVOT BEZ BOLESTI

...AJ V POHODLÍ VÁŠHO DOMOVA

Záhradníctvo Krasňany

Vás pozýva na otvorenie jarnej sezóny

Trvalky, Letničky, Bylinky
Osiva, Hnojivá
Zeleninové plánty
Okrasné stromy a kry
Ovocné stromy
Drobné ovocie

Pon – Pia 8–18
Sobota 8–15
1 Ned. Zatvorené

www.mateusgardens.sk
0910 118 180

Račianska 180 – Pekná cesta

AUTO DIŠKANEC

BOSCH Service

Autoservis vytvorený pre obyvateľov Rače

Tradícia, kvalita a skúsenosti už 30 rokov

Komplexný značkový autoservis, ktorý ponúka všetky práce na osobných automobiloch

- ✓ Servisné prehliadky aj na nové vozidlá bez straty záruky
- ✓ Všetky mechanické a elektrikárske práce
- ✓ Opravy karosérií a riešenie poistných udalostí
- ✓ Lakovnicke práce
- ✓ 3D Geometria
- ✓ Pneuservis
- ✓ Všetko s Vaším autom
- ✓ Peugeot motocykle

Otváracia doba
Pondelok - Piatok: 7.00 - 17.30 h.
Sobota: po tel. dohovore

Adresa Žitná 5, 831 05 Bratislava - Rača
Kontakt 02 / 44 88 24 24

PEUGEOT MOTOCYCLES

Sme oficiálny dovozca Peugeot motocyklov pre Slovensko
Všetky modely u nás v predaji na peugeot-motocycles.sk

10% ZĽAVA
pre obyvateľov Rače
...stačí povedať, že
bývate v Rači.

Žiakov o bezpečnosti vzdelávajú priamo policajti

Žiaci zo základnej školy na Tbilisekej ulici sa môžu tešiť na nové informácie o činnosti polície a praktické ukážky z ich práce. Už v januári začala s podporou Školského úradu MČ Bratislava-Rača spolupráca školy a vnútorného oddelenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava 3.

Spoločne s referentkou skupiny prevencie a školským podporným tímom boli vybrané okruhy tém, ktoré žiakom zaujímajú a spadajú do výchovno-vzdelávacieho obsahu školy. Spoločným cieľom je výchova zodpovedných občanov, ktorí budú vyrastať a žiť v bezpečnom prostredí Rače.

Do konca školského roka sa tak sprostredkuje našim žiakom veľa informácií z oblastí:

1. Bezpečnosť na školách. Cieľom je oboznámiť žiakov s trestno-právnou zodpovednosťou, vysvetliť im pojem šikanovanie a previesť ich ukážkou policajných pomôcok.

2. Drogy, alkohol, tabak a iné závislosti a ich riziká. Cieľom je ochrana mládeže pred toxikomániou a poukázať na riziká ich užívania.

3. Bezpečný internet / kyberšikana. Cieľom je predchádzanie všetkým formám násillia, prevencia nátlaku v online priestore, bezpečné používanie internetu a mobilných zariadení.

4. Šikanovanie. Cieľom je oboznámiť žiakov s formami a znakmi šikany, s toleranciou medzi sebou, o intolerancii šikany v kolektíve, ako odhaliť šikanu a ako ju oznámiť.

5. Polícia deťom. Cieľom je predstavenie Policajného zboru a jeho služieb deťom, predstaviť situácie kedy volať políciu a čo povedať, keď sa deti dostanú do krízovej situácie.

Ochota členov policajného zboru zdieľať svoje vedomosti a skúsenosti je

Spoločným cieľom polície a školy je výchova zodpovedných občanov, ktorí budú vyrastať a žiť v bezpečnom prostredí Rače.

pre žiakov školy veľmi cenná, inšpirujúca a motivujúca. Spoločne si želáme veľa (s)pokojných dní.

Mgr. Helena Gabliková,
sociálny pedagóg ZŠ

inzercia

Nutria, zamaskovaná za bobra, sa ulakomila na zemľu

Hliadky mestskej polície každý týždeň riešia až tritisíc rôznych situácií. Niektoré sú závažné, niektoré priamo úsmevné: V Rači sa policajti snažili dohodnúť s nutriou riečnou, aby si išla v obchode ukradnutú kaiserku zjesť von.

Na pomoc mestskej polície sa obrátila predavačka potravín. Podľa nej do obchodu vbíhol bobor a ukradol zemľu. „Išlo napokon o nutriu riečnu, ktorá svoju púť do sveta ľudí zakončila zavretá v komore, následne bola odlovená a pustená opäť do prírody. Keďže sa jednalo o minimálnu škodu, tak tentokrát dostala nutria iba napomenutie,“ uviedla Mestská polícia.

Otázka je, či bolo jej vypustenie správne. Nutrie na Slovensku patria medzi invázne nepôvodné druhy živočíchov. Problémy s nimi majú podľa Štát-

nej ochrany prírody SR najmä na Záhorí a Žitnom ostrove. Nutria vodná bola do Európy dovezená z Južnej Ameriky ako chovný kožušinový druh začiatkom 20. storočia. Teraz je zaradená do zoznamu 100 najhorších invázných druhov podľa IUCN (Medzinárodný zväz ochrany prírody), a to najmä kvôli poškodzovaniu mokradových a pobrežných biotopov. Väčšie množstvo jedincov nutrie vodnej dokáže spásť pobrežnú vegetáciu a rozhrabať brehy, čím prispieva k erózii.

Nutrie riečne zjavne obľubujú zemle. Skoro ako Komisar Rex.

Text: (mv), foto: Mestská polícia Bratislava

Príbeh: Ako (ne)naletieť podvodníkom

Vždy som si myslel, že som odolný voči „šmejdom“. Ale prepočítal som sa.

V jeden februárový večer u nás zavonila tmavovlasá žena vo veku 25 - 30 rokov, vysoká asi 155 cm s piercingom v ľavom obočí. Vraj je dcéra susedov o 4 domy ďalej, stratila kľúče a potrebuje 25 € na taxik do dediny neďaleko Bratislavy, kde má údajne u známych uložené náhradné kľúče. Bol som si takmer istý, že ide o podvodníčku a chcel som od nej pýtať občiansky preukaz. Ale pre istotu som zavolať manželku, ktorá má na rozdiel odo mňa dobrú pamäť na tváre. Manželka si nebola 100-percentne istá, ale zdalo sa jej, že dotyčnú naozaj z videnia pozná. A nechcela uraziť susedov tým, že budeme od ich dcéry pýtať OP. Keď táto osoba oslovila manželku „teta Žofka“, tak sme dospeli k záveru, že je naozaj suseda, lebo ako ináč by mohla viesť krstné meno manželky. Medzitým, čo manželka išla pre peniaze, ma podvodníčka uistovala, že nám peniaze hneď po návrate dá naspäť. A že ak nemáme drobné, môžeme jej dať aj 50, alebo 100 € - ona nám ich vraj určite vráti. Až tak štedrý sme našťastie neboli a dostala iba presne to, čo „potrebovala“. Samozrejme, viac sme ju nevideli.

Ponúka sa otázka, kde sme spravili chybu?

1. Nemali sme sa hanbiť od nej pýtať občiansky preukaz, bez ohľadu na to, či je, alebo nie je od susedov.

2. Uverili sme, že nás pozná, keď oslovila manželku menom. Až neskôr nám napadlo, že toto meno počula, keď som pred tým volal na manželku.

3. Medzi časom jej zvonil mobil a tvrdila, že to bol taxikár, ktorého si objednala. Samozrejme šlo o jej komplicu a klamala.

Ak môžem čitateľom týchto riadkov poradiť, neverte nikomu cudziemu, kto si bude pýtať pod hocijakou zámienkou peniaze. Podvodníci sú veľmi sofistikovaní. Vypýtajte si občiansky preukaz a/alebo sa opýtajte, či danej osobe nebude vadiť, ak si ju odfotografujete. Predpokladám, že odmietne jedno aj druhé.

Nie je nám až tak ľúto 25 €, tie oželieme. Ale mrzí nás, že sa dotyčná nehanbí okradnúť dôchodcov. A že kvôli nej nabudúce možno odmietneme pomoc niekomu, kto ju bude naozaj potrebovať.

Lubomír a Žofia, Bratislava-Rača

Seniori z DCS Rača si užili divadlo aj fašiangy

Bilancovať činnosť DCS Rača za rok 2023 budeme v apríli na členskej schôdzi. Na záver roka 2023 a začiatok roka 2024 sme však mali v klube bohatú kultúrno-spoločenskú činnosť. Spoločne sme blahoželali členom, ktorí mali životné jubileá. Začalo sa to Lojzkom, ktorý sa dožil krásnych 87 rokov. Hneď v novom roku to bola Vera, Tonka, Majka, Mánička.

Navštívili sme vianočné trhy a 18. 12. 2023 sme mali vianočné posedenie pri vianočnom stromčeku. Potešila nás návšteva a vianočný pozdrav nám priniesol starosta MČ Bratislava-Rača pán Michal Drotován. Ďakujeme.

Nevynechali sme akcie, ktoré organizovalo oddelenie športu a kultúry pri MČ Rača. Dňa 9.2.2024 sa 40 členov DCS zúčastnilo divadelného predstavenia „...a furt sa pije“ na počesť 100. výročia narodenia umelca Jožka Kronera. Milé bolo, že na predstavenie prišla aj jeho dcéra Zuzka Kronerová. Pozdravili sme ju a venovali jej jarnú kytičku na znak úcty k jej

otcovi. Divadlo našťudovali rodáci Staškovanania, kde sa narodil. Bol to pekný večer.

No a nemohli sme vynechať „Babskú zábavu,“ kde sme ukončili fašiangy a pochovali basu, ktorá bude odpočívať do Veľkej noci. Pokračovali sme „fašiangovaním“ v klube dňa 12.2.2024. O dobrú zábavu sa postaral Jožko P. Ďakujeme všetkým, ktorí prispeli darčekom do bohatej tomboly. Do Nového roku nám prišiel popriať veľa zdravia a úspechov v čin-

Stretnutie seniorov v Krasňanoch

Stretnutie v Krasnianskej besede 12. februára nám prinieslo veľa zábavy a radosti zo stretnutia s priateľmi. Hovorili sme o tom ako sme hospodárili v minulom roku, čo sme splnili a dohodli sme sa, čo budeme robiť v tomto roku.

Svoj plán sme prekročili a všetci boli spokojní. Mohli si vybrať či športovať, hrať šach, spievať, radovať sa pri ohníčku a opekačke alebo sa zúčastniť divadelných predstavení. Každý si mohol vybrať podľa svojho gusta. Podarilo sa nám pozvať na stretnutie všetkých otvorených ľudí, ktorí chcú iných potešiť svojou prítomnosťou, ktorí chcú spolu tráviť čas a vymieňať si skúsenosti, alebo sa iba tak porozprávať.

Naším cieľom je aj v tomto roku stretávať sa aby sme neboli doma sami, aby sme si zachovali zdravú myseľ a telo. V tomto zmysle sa budeme aj tento rok uchádzať o spoluprácu a podporu z rozpočtu Rače na realizáciu našich plánov.

Milada Dobrotková, ZO JDS Krasňany

Renáta Fitošová,
predsedníčka DCS Rača

Babská tanečná zábava ukončila fašiangy

V nedeľu 11. februára 2024 sme symbolicky ukončili obdobie fašiangov Babskou zábavou. Nálada bola výborná, do tanca nám hrala hudobná skupina Veselka band a krásny program s pochovaním basy pripravil Vajnorský okrášľovací spolok.

Foto: (DĎ)

Deti sa zabavili s medveďmi na ľade

Divadlo Žihadlo prilákalo 18.2.2024 do Nemeckého kultúrneho domu asi stovku detí i dospelých, ktorí sa prišli pozrieť na rozprávkové divadelné predstavenie „Medvede na ľade“, tí odvážnejší sa dokonca na pódium stali jeho súčasťou.

Foto: (KD)

Divadelný súbor zo Staškova vypredal Nemecký kultúrny dom

V piatok 9. februára 2024 navštívil Raču Divadelný súbor Staškovo, ktorý pri príležitosti 100. výročia narodenia Jozefa Kronera odohral divadelné predstavenie "...A FURT SA PIJE". Kysucká dedinka Staškov je domovom nielen divadelného súboru, ktorý kedysi spoluzakladal aj otec Jozefa Kronera, ale v roku 2008 tu vznikol aj Spolok rodákov Jozefa Kronera.

Podujatie prišli podporiť herečka Ida Rapaicová, operná speváčka Elena Holičková, ale predovšetkým dcéra Jozefa Kronera, Zuzana Kronerová, ktorá predstavenie slávnostne otvorila. Vypredaná sála Nemeckého kultúrneho domu a obrovský potlesk publika svedčí o tom, že Kronerov herecký odkaz je stále živý.

Foto: Jana Maniková

Kúzelný karneval

Prvú februárovú fašiangovú nedeľu (4.2.2024) zavítal do Nemeckého kultúrneho domu Kúzelník Wolf a jeho komediálna rodinná Sranda banda show poba-

vila nielen deti, ale aj rodičov. Nechýbal tanec a promenáda v krásnych maskách. Každá maska si odniesla darček.

Foto: Jana Maniková

Kultúrno-spoločenské podujatia v marci

3.3. | 16.00 h | Nemecký kultúrny dom, Barónka 3
Marec mesiac knihy / Divadlo TUŠ: „Mačky letia do Kanady“ a tvorivé dielne – Kufor plný prekvapení

Moderný rozprávkový príbeh o tom, ako Mačky letia do Kanady úspešnej slovenskej spisovateľky **Jaroslavy Blažkovej**. Hlavné hrdinky, sympatické mačičky Lizička a Princezka, majú celkom ľudské vlastnosti a zažívajú celkom ľudské situácie. Pred cestou sa predsa musia pobaliť, potom ich všeličo prekvapí na letisku i v lietadle, a po pristáti na nich dýchne exotika cudzej krajiny. Nasadnite s našim divadlom na lietadlo fantázie! Spoločne zistíme, že doma je aj tak najlepšie.

Po predstavení sa deti môžu zabaviť v tvorivých dielničkách a vyrobiť si Kufrik plný nápadov.

Kniha Mačky letia do Kanady získala Cenu BIBLIANY za najkrajšiu detskú knihu v súťaži Najkrajšie knihy Slovenska 2020. Knižku ilustruje Martina Matlovičová. Vstupné: 3,00€. Predpredaj MaxiTicket.sk.

10.3. | 16.00 h | Nemecký kultúrny dom, Barónka 3
MDŽ - Koncert hudobnej skupiny Duo Muzika.

Vstup voľný! Podujatie je venované dámam z mestskej časti Rača. Vstupenku zadarmo si môžete vyzdvihnúť v NKD, Barónka 3. Info 02/49 11 24 71, katarina.dobiasova@raca.sk.

14.3. | 18.30 h | Nemecký kultúrny dom, Barónka 3

Divadelný štvrtok / Divadlo na Trakoch: „JE TO TAK (alebo inak)“
Divadelná inscenácia z pera talianskeho autora Luigiho Pirandella. Vstupné: 5,00 €. Predpredaj MaxiTicket.sk. Viac na str. 16.

17.3. | 15.00 – 20.00 h | Nemecký kultúrny dom, Barónka 3
Jozefovská tanečná zábava s HS Color. Vstupné: 4,00 €.

20.3. | 10.00 h | Kultúrne stredisko Žarnovická 7

Marec mesiac knihy / „Haló z Račianskej knižnice“ s Katkou Kosánovou
Beseda s renomovanou slovenskou spisovateľkou pre deti **Toňou Revajovou**, autorkou obľúbených príbehov o Johanke a knihy **Rok Sivka ohniváka**. Svet detských dobrodružstiev zobrazila aj v knihách Vraveli proroci, že bude tma v noci (1983), O kráľovi a malej breze (1987), Pol prázdnin s tetou Kolieskovou (1989), Denník Majky z majáka (2001), Denis a jeho sestry (2007), knižku O štyroch sestrách (1996) a sériu lepoprel Vykľapačka, Bager a Policajt (všetky 2009). Priamo na mieste bude aj možnosť knižky si zakúpiť. Vstup voľný.

Pripravujeme:

24.3. | 15.00 – 18.00 h | Vstup voľný

Veľká noc - Šibačka

Koloničova kúria, nádvorie, Nám. A. Hlinku
15.00 h: Ľudová hudba Vrbenka (ZUŠ Vrbenkého)
15.00 – 17.00 h: Veľkonočný šibák – upletieme tradičný veľký korbáč / Šibačkové hry a súťaže
16.30 h: DFS Malinky

Obecná záhrada, Alstrova 249
17.00 h: Hľadanie veľkonočných vajčiek

Sprievodný program:

„Veľkonočné vajčičko“ – Výstava prác detí Materských škôl Rača

Račiansky muzeálny spolok, 15.00 – 18.00 h:

Výstava – Jarné zvyky, príprava na Veľkú noc v Rači
– Tvorivé veľkonočné dielne
– Ukážky pletenia korbáčov

Zmena programu vyhradená! Vstupenky je možné zakúpiť v predpredaji v MaxiTicket.sk v Nemeckom kultúrnom dome, Barónka 3, Odd. kultúry. Predaj vstupeniek aj priamo na mieste hodinu pred konaním podujatia. Oddelenie kultúry a športu

Štartuje súťaž Vráťme knihy do škôl. Motivuje deti čítať, ale aj písať

Oblíbená čitateľská súťaž je tu opäť. V centre pozornosti dvanásteho ročníka projektu Vráťme knihy do škôl je motivovať deti k čítaniu kníh. Novinkou aktuálneho ročníka je súťaž v písaní mikropoviedok. Súťaž je určená je pre materské, základné a stredné školy na celom Slovensku.

„Vráťme knihy do škôl je krásny projekt, ktorý si získal nielen moje srdce, ale najmä obrovské množstvo priaznivcov po celom Slovensku. Fandím mu preto, lebo podporuje záujem o knihy a motivuje k čítaniu. Verím, že aj vy sa radi začítate do zaujímavých príbehov z histórie, ďalekých krajín, fantasy svetov, ale aj zo súčasnosti. Je to čas, ktorý venujete iba sebe, rozširujete si obzory, či slovnú zásobu. A to vám nikto nikdy nezoberie,“ vysvetlil predseda Bratislavského samosprávneho kraja Juraj Droba.

Princíp súťaže je jednoduchý. Stačí si prečítať ľubovoľnú knihu a napísať o nej krátky referát v rozsahu maximálne dve

strany. Čitateľ má objasniť, prečo si vybral práve túto knihu a čo mu dielo prinieslo. Škôlkari nakreslia obrázky s pomocou učiteľa či rodiča. Žiaci I. stupňa základných škôl môžu poslať buď text, obrázok alebo oboje. V súťaži sa neposudzuje literárna kvalita príspevkov, dôležité je čítať. Z doručených príspevkov

sa víťazi pre jednotlivé kategórie určujú žrebovaním.

Novinkou aktuálneho ročníka je súťaž v písaní mikropoviedok. Tie majú mať rozsah jednu až dve normostrany.

Uzavierka súťaže je 1.4.2024. V hre je aj množstvo zaujímavých cien. Ocenená bude aj najaktívnejšia škola ako aj Knižní anjeli, ktorí vedú mládež k literatúre. Na túto cenu navrhujú študenti knihovníka, učiteľa slovenského jazyka či vychovávateľa, ktorý u žiakov podporuje záujem o čítanie.

Slávnostné vyhlásenie víťazov a odovzdávanie cien sa uskutoční 23. apríla v Bratislave.

Súťaž Vráťme knihy do škôl organizuje Bratislavský samosprávny kraj v spolupráci s občianskym združením Učenie s úsmevom ako aj s ďalšími samosprávnymi krajmi na Slovensku.

Viac informácií o projekte nájdete tu: www.vratmeknihydoskol.sk

Foto: freepik.com

PREČÍTAJ KNIHU ALEBO NAPIŠ PRÍBEH a vyhraj super ceny

Registrácia a viac informácií na
www.vratmeknihydoskol.sk

SÚŤAŽ
do 1. 4. 2024

Mestská časť Bratislava-Rača organizuje v sobotu 27. apríla tradičné bežecké preteky pre všetky vekové kategórie Račiansky polmaratón, Račianska desiatka. Tento rok sa uskutoční už XII. ročník tohto obľúbeného športového podujatia. Štart a cieľ preteku bude v športovom areáli ZŠ Tbiliská. Tešíme sa na vás. Ak chcete podujatie podporiť, prosím kontaktujte nás na e-mailovej adrese sport@raca.sk. Ďakujeme.

Pod záštitou starostu mestskej časti Bratislava-Rača Mgr. Michala Drotována

Usporiadateľ: MČ Bratislava-Rača

Štart pretekov:
Športový areál Tbiliská 4, Bratislava-Rača
10:15 hod.: Račiansky polmaratón
10:00 hod.: Račianska 10
10:30 hod.: Detské behy

Prezentácia: 27.4.2024 od 8:00 h
v priestoroch Základnej školy Tbiliská
najneskôr 30 min pred štartom svojej kategórie

Trate pretekov: asfaltová cesta a poľné cesty
v úseku: viď. Mapa pretekov

Kategórie:
M hlavná kategória – vek do 39 rokov
(rok narodenia 1985 – 2006)
M40 vek 40 – 49 rokov
(rok narodenia 1975– 1984)
M50 vek 50 – 59 rokov
(rok narodenia 1965– 1974)
M60 vek 60 a viac rokov
(rok narodenia 1964 a skôr)
Ž hlavná kategória – vek do 39 rokov
(rok narodenia 1985 – 2006)
Ž40 vek 40 – 49 rokov
(rok narodenia 1975 – 1984)
Ž50 vek 50 a viac rokov
(rok narodenia 1974 a skôr)
M/Ž Najlepší Račania
Detské behy podľa záujmu
(prihlasovanie na mieste) – bez štartovného

Prihlasovanie online do 25. 4. 2024

<https://registrace.sportsoft.cz/main.aspx?e=2966&lng=sk>
Prihlasovanie v deň pretekov:
najneskôr 30 minút pred štartom svojej kategórie

Štartovné - platba do 25. 04. 2024 prevodom na účet:
Polmaratón - 12 €; 10-tka - 10 €
Štartovné - platba na mieste: Polmaratón - 15€; 10-tka - 12€
Seniory a seniorky narodení v r. 1959 a starší - zľava 50 %
Účastníci predošlých 12 ročníkov - štartovné - 1€

Ceny: V každej kategórii poháre, účastnícka medaila.

Platba štartovného prevodom na účet
najneskôr do 25. 04. 2024:

číslo účtu: SK75 0200 0000 0000 0042 1032
variabilný symbol: uviesť desaťmiestne číslo, ktoré
vygeneruje systém pri online
prihlásení na VOS -TPK

špecifický symbol: 27042024
do správy pre prijímateľa treba napísať:

maratón - Meno a Priezvisko

Štartovné zahŕňa:
občerstvenie, pitný režim počas a po pretekoch, štartovné číslo,
zapožičanie čipu na meranie času a malé prekvapenie...

Súťaží sa podľa pravidiel SAZ a tohto rozpisu.
Vyhlásenie víťazov: ihneď po dobehnutí posledného pretekára
Šatne, WC: Základná škola Tbiliská 4, Bratislava-Rača

UPOZORNENIE PRE PRETEKÁROV!

Každý pretekár ručí za svoj dobrý zdravotný stav.
Usporiadatelia neručia za veci odložené v šatni.
Preteky prebiehajú za plnej cestnej premávky
Aktuálne informácie - <https://www.facebook.com/raciansky.polmaraton>
Prihlásením a účasťou na behu dáva zúčastnený automaticky súhlas
so spracovaním osobných údajov a súhlasí so zverejnením fotografií v médiách.

Info: Mgr. Marek Porvazník, mobil: 0905418485, e-mail: marek.porvaznik@raca.sk, sport@raca.sk www.facebook.com/raciansky.polmaraton

Račianske vinohradnícke cesty

Rača, Račistorf, Récese. Najstaršia listina dokazujúca existenciu Rače je z roku 1238. Bola časťou obecného chotára lokality zvanej Okol, ktorý ležal v miestach dnešnej železničnej stanice. Časom sa ľudia presunuli do osady bližšie k úrodným malokarpatským vrškom a pôvodná dedina zanikla.

V 14. stor. boli vytvorené podmienky pre rast produkcie vína.

V roku 1309 ostrihomský arcibiskup oslobodil Račanov na 10 rokov od plate-
nia desiatku za novovysadené vinohra-
dy. V račianskom chotári narástol počet
viníc, zvýšila sa produkcia, skvalitnilo
sa víno. Račianske vinohrady vlastnili
okrem miestnych obyvateľov aj z iných
miest, najmä bratislavskí a trnavskí meš-
tania. Začiatkom 15. stor. vyrábali vino-
hradníci v Rači priemerne 74,6 570 litrov
vína. V priebehu 15. stor. a nasledujúcich
2 storočí produkcia vína klesla. Spôsobilo
to ochladenie klímy a nepokojná situácia
spojená s nadvládou Osmanov v Uhorsku.
V 18. stor. sa situácia začala stabilizovať.
Krajina však bola spustošená, mnohé ob-
lasti vyľudnené, zdevastovali hospodár-
stvo a štátnu pokladnicu.

Rača sa stala v novoveku významnou
vinohradníckou lokalitou. V počte vysa-
dených vinohradov bola po Grinave druhá
z mestech na malokarpatských vrškoch.
Viac vinohradov mali len slobodné krá-
ľovské mestá - Bratislava, Svätý Jur, Pezi-
nok a Modra. Z 1882 kopáčov však domáci
obyvatelia obrábali len 519, zvyšok pat-
ril rôznym šľachticom (1 kopáč = plošná
mera výmery viníc; plocha, kt. prekopal 1
človek za 1 deň = 2,7 ára.). Podľa daňového
súpisu z r. 1715 disponovalo pôdou v Rači
96 poddanských rodín. Len v 17 rodinách
sa vinohradníctvu nevenovali.

V roku 1635 sa stal majiteľom Devín-
skeho panstva Pavol Pálfi a Rača sa na
viac ako 200 rokov dostala do rúk vý-
znamného uhorského rodu. V r. 1666 sa
richtár a prísazní dohodli na podmien-
kach urbárskeho kontraktu, ktorý pod-
písala Františka, vdova po Pavlovi. Z hla-
diska vinohradníctva boli v kontrakte z 13
bodov dôležité 4:

Prvý - prikazoval Račanom obrábať
dva panské vinohrady - Kolébkú a Gfang;
druhý - rozvážať do panských viníc víno
získané na základe hôrneho práva a de-
viatku, aj obilniny (deviatok - odvádžanie
príslušnej časti z úrody zemepánovi). Vý-
nimku nemala žiadna hospodárska plo-
dina, teda ani vinič.

V poradi 11. bod zaväzoval poddaných
odkúpiť 64 okovov panského vína za cenu
o 1 denár vyššiu, ako sa predávala na trhu.
Vrchnosť si tak zabezpečila odbyt vína

z račianskeho chotára. A 12. bod - nakla-
dať panské víno na vozy a zúčastňovať sa
panských honov na zver.

V Rači sa pestovali rôzne druhy viniča,
kvalitné, aj menej kvalitné, ale odolnej-
šie voči počasiu a kvantitatívne bohatšie.
Vďaka grófovi Mikulášovi Pálfimu sa po-
vesť račianskeho vína dostala aj za hra-
nice Bratislavskej stolice. Dobrá povest'

**Začali sa vysádzať nové,
odolnejšie odrody, vďaka
čomu sa malokarpatské
vinohradníctvo znovu
postavilo na nohy.**

račianskeho vína sa tak šírila, že si vino-
hradníci začali vypalovať na sudy svoje
značky, aby zamedzili podvodom, keď
niektorí ziskuchtivci vydávali svoje menej
kvalitné víno za račianske.

V 19. stor. víno narástla konkurencia
- pivo. Koncom 18. stor. takmer v každom
meste pôsobil pivovarník. V Rači je prvá
zmienka o pivovarníkovi (Ján Hillyradt)

z r. 1768. V 19. stor. úpadok vinohradníctva
pokračoval, račianskych vinohradníkov
trápili existenčné problémy. Produkcia
vína sa znižovala. Preto Pálfiovci oslobo-
dili poddaných od platenia deviatku z úro-
dy, aby ich motivovali dorábať viac vína.

Velkosť vinohradníckeho chotára
v Rači predstavovala v 19. stor. 15% - 17%
z celkovej plochy / lesov bolo cca 45%,
polí 25% - 28%; zvyšok boli lúky, záhra-
dy a neproduktívna pôda. Vďaka chotár-
nej mape z r. 1802 poznáme názvy vino-
hradov - napr. Komandle (Kohlmandl),
Rinzle (Rinseln) alebo Špigle (Spiegel).

19. stor. sa vyznačovalo zmenami -
vedecký pokrok, industrializácia, nové
štátne útvary. Zásadná bola spoločenská
zmena - Zákon o zrušení poddanstva z r.
1848 naštartoval oslobodenie poddaných
spod zemepanských robôt a dávok. Pôda
v chotári sa rozdelila medzi Pálfiovcov
a obec a jednotlivých majiteľov z radov
bývalých poddaných. Pálfiovci vlastnili
množstvo pôdy, najmä lesy. V 2. pol. 19.
stor. vlastnili aj niekoľko hektárov viníc
v hone Mühlgrund, ale pestovanie viniča
už nepatrilo medzi ich priority. Práci vo

vinohradoch a dorábaniu vína sa venovali
bývalí poddaní a ich potomkovia.

Bezpečnosť vo vinohrade zabezpečo-
vali 4 vinohradnícki hájníci. V r. 1880 mali
plat 40 zlatých (richtár mal 150 zlatých).
Ich úlohou bolo strážiť obecné vinohrady
a dohliadať na poriadok v čase oberačky.

Do konca 19. stor. narástol počet
obyvateľov Rače oproti r. 1850 o takmer
40 %. V Rači bývali vinohradnícke rodi-
ny, robotníci a železničari. Nárast počtu
obyvateľov spôsobil drobenie vinohrad-
níckych pozemkov, takže pre niektorých
neostalo dostatok na slušné vyžitie a boli
nútení zamestnať sa v priemysle. Pre Ra-
čanov to bolo vo fabrike Dynamitka. Nie-
ktorí Račania sa začali venovať ovocinár-
stvu. V r. 1897 tu bolo vysadených takmer
11 000 ovocných stromov, čo radilo Raču
na 1. miesto v celej Bratislavskej stolici.

Hoci v 19. stor. možno badať technic-
ký pokrok, vo vinohradníctve sa uplatňo-
val pomaly. Spôsob obrábania vinohradov
bol rovnaký ako v stredoveku. Situá-
cia sa začala meniť na konci 19. stor., po
skutočných pohromách. Prvá vážnejšia
choroba viniča, múčnatka viničová, bola

predzvestou horšieho. V 90. rokoch prišla
z Ameriky devastácia fyloxéra (drobný
živočích podobný voške, parazitujúci na
koreňoch viniča), na niektorých miestach
úplne vyhubila vysadený vinič. Začali
vznikať inštitúcie, zaoberajúce sa obra-
nou voči chorobám viniča. V r. 1884 bola
v Bratislave založená vinársko-ovocinár-
ska škola (dnes je v Modre). Začal sa vysá-
dzať podpníkový vinič (amerikán), ktorý
bol odolnejší voči fyloxére.

Račianski vinohradníci sa združovali
vo vinohradníckom spolku, kde uspo-
radúvali školenia o spôsoboch ochrany
a obrábania viniča. Členovia si pomáhali
v zabezpečení príslušenstva, nástrojov
a modrej skalice. Spoločenstvo poslúžilo
aj v rámci organizácie predaja vlastného
vína. Tak sa v Rači začala modernizá-
cia miestneho vinohradníctva. Niektoré
odrody viniča sa „stratili“; začali sa vy-
sádzať nové odrody, odolnejšie a renta-
bilnejšie, vďaka čomu sa malokarpatské
vinohradníctvo znovu postavilo na nohy.

PhDr. Jana Maniková, predseda RMS

Spracované podľa práce Štefana Hrivňáka / archív
mesta BA „Račianske vinohradníctvo v 18. a 19. stor.“

inzercia

PEDIKÚRA

prenohy.sk

© 0905 141 887

**Račiansky
výber**

02/49 11 24 83
redakciarv@raca.sk

Výzva na pomoc k vytvoreniu výstavy

Zaujali vás tieto informácie? Veríme, že áno. A chceme vám ponúknuť viac. Račiansky muzeálny spolok / RMS pripravuje tento rok **výstavu o vinohradníctve a vinárstve so zameraním na Raču, ktorá sa bude konať v Červených lisovni od 1.6. - 31.10.2024.** Tento téme sme sa už v RMS venovali. Počas vinobrania 2020 sme pripravili krátku výstavu „Račianske vinohradníctvo v obrazoch“ na nádvorí Koloničovej kúrie. V septembri 2022 sme pre vinohradnícky spolok pripravili 4 výstavné tabule s archívnymi tematickými fotografiami na vstupné schodisko do pivnice v NKD, a v r. 2023 sme pri 80. výročí otvorenia NKD, postaveného nemeckými vinohradníkmi, pripravili malú výstavku o jeho zrode, živote a súčasnosti. Istý balík materiálu už máme pozbieraný, ale máme predstavu o veľkej výstave, ako si táto téma zaslúži. Súčasťou výstavy budú komentované prehliadky, i prednášky pozvaných odborníkov, napr. Š. Hrivňáka z Archívu mesta Bratislavy.

Chceme požiadať o spoluprácu aj vás, račianskych vinohradníkov a vinárov; stále

aktívnych i tých, ktorí prácu vo vinohrade už vzdali, ale v srdci ju stále majú a niekde v pivnici opatrujú staré vinohradnícke zariadenia, náradie a pomôcky a doma v šuplíkoch staré i novšie fotografie či dokumenty. **Zastavte sa na chvíľu, pospomíajte, pohľadajte a zapožičajte na výstavu všetko, čo ju môže obohatiť.**

Priebežne budeme dávať informácie na FB Račiansky muzeálny spolok, sledujte a dávajte podnety.

Na naše výstavy chodia pozerať deti z MŠ, ZŠ, seniori z račianskych zariadení či „ľudia z ulice“. Oboznámením sa s ťažkou prácou okolo budúceho vína, ale i s radosťou z podarených výsledkov tomu lepšie porozumejú a budú si vážiť to, čo v Rači máme. Podte s nami spolupracovať.

Kontaktne údaje:

tel.: 0904 858 234

e-mail: muzeumraca@gmail.com

FB stránka: Račiansky muzeálny spolok

Kalendárium marec

1274 | pred 750 rokmi

Meno zemana Raču, jeho synov Štefana a Mikuláša, ako zemana z dediny Okol, sa objavuje v listine dokazujúcej dedičský nárok na majetky (majetky Simperg a Churle).

1399 | pred 625 rokmi

Zemania Benedikt, Michal a Ján, synovia Dominika z Úzoru, ktorí mali v Rači majetky, dostali právo postaviť tu šibenicu.

1574 | pred 450 rokmi

V listine kráľa Ferdinanda I. sa Rača spomína ako mestečko. Hospodársky život mestského typu sa tu však nevyvinul. Prevládala v nej charakter vinohradníckej dediny s veľmi malým počtom remeselníkov.

1834 | pred 190 rokmi

Do Rače nastúpil kazateľ evanjelického zboru Ján Pospich (Pospíš), významná osobnosť evanjelickej cirkvi v Rači. Aj jeho zásluhou sa **1. mája 1834 račišdorfská evanjelická obec osamostatnila.** Odčlenila sa od bratislavskej evanjelickej obce. Celý zbor mal 402 duší - 80 evanjelických rodín, 8 rodín v zmiešaných manželstvách. Ako modlitebňa slúžila prerobená školská miestnosť. So súhlasom zemepána Antona Pálfyho evanjelici začali stavbu vlastného kostola. **6. augusta 1834 bol položený základný kameň** a 7. augusta sa začalo s jeho stavbou. Kostol bez veže postavili za 9. mesiacov.

1859 | pred 165 rokmi

Račianska evanjelická obec odkúpila dom č. 153 na Alstrovej ul. (bývalý kúriu Mariatálskych paulínov, dnes hotel Bivio) pre potreby fary a zriadenia novej evanjelickej školy. Dovtedy bola evanjelickej škola na mieste dnešnej evanjelickej fary.

Mária Hatalová, RMS

Zdroje: 1. *Ludovít Havlovíč, Rača - Z dejín a pamiatok*, 2. vydanie, Bratislava 2017; 2. *Ján Podolák a kol., Rača, monografia, Obzor 1968*

Spomienky

Dňa 14. 2. 2024 uplynulo 21 rokov, čo tragicky zahynul vo veku 30 rokov **Jozef Blažo**. To, že sa rana zahojí je klamné zdanie. V srdci nám bolesť zostáva a ticho spomíname. V srdci bolesť, v duši žiaľ, to najdrahšie nám osud vzal. V spomienkach Ťa stále máme a s láskou spomíname. Ďakujeme všetkým, ktorí spomínajú s nami. S láskou a sestra Renáta s rodinou.

Dňa 27.2.2024 uplynuli 2 roky, čo nás opustil náš milovaný **Štefan Dolinay**. Kto ste ho poznali, venujte mu prosím tichú spomienku. S láskou spomínajú manželka a deti.

Dňa 10. marca si pripomíname 15. výročie, čo nás navždy opustil náš drahý manžel a otec **Daniel Ryba**. S láskou a úctou na teba stále spomíname, veľmi nám chýbaš. Ďakujeme všetkým, ktorí spomínajú s nami. Manželka Adela a synovia Danko a Andrejko.

Dňa 13. 3. 2024 si pripomíname nedožitých 47 rokov môjho syna **Miroslava Číka** a piate výročie úmrtia, ktorý nás navždy opustil dňa 10. 2. 2019 vo veku 41 rokov. Nech večné svetlo Ti stále svieti a nezabudnuteľné spomienky zostávajú. S láskou a úctou spomínajú matka a brat s rodinou. Kto ste ho poznali, prosím, venujte mu tichú spomienku.

Dňa 19. 1. 2024 sme si pripomenuli nedožitých 95 rokov nášho drahého otca **Jaroslava Hlinku**. Drahý ocko chýbaš nám každý jeden deň. S láskou spomínajú dcéra Betka a syn Jarko.

Dňa 17. marca si pripomíname 15. výročie, čo nás navždy opustila naša drahá mamička **Alžbeta Hlinková**. Mamička naša veľmi nám chýbaš, nikdy na teba nezabudneme a stále na teba spomíname. Ďakujeme všetkým, ktorí na ňu spomínajú s nami. Deti Betka a Jarko. Mama Ťa pochopí, mama Ťi odpustí, ublíži Ť len raz, keď zomrie... Boh stvoril anjelov a dal im meno MAMA.

V týchto dňoch si pripomíname 45. výročie, čo nás navždy opustila naša drahá mama a babka **Cecília Sloboďová**. Veľmi nám chýbaš a nikdy na teba nezabudneme. Dcéra Anička a vnúčatá Adinka, Betka, Jarko, Marienka, Števo, Ľuboš, Julka, Rudko, Dagmarka, Vladko, Martin a Števo a ostatná rodina.

Oznamy

MČ Bratislava-Rača ponúka na prenájom formou verejnej obchodnej súťaže nebytové priestory, ktoré sa nachádzajú v Zdravotnom stredisku Tbiliská 6. Podmienky verejných obchodných súťaží sú zverejnené na vývesnej tabuli Miestneho úradu, Kubačova ul. 21, Bratislava-Rača a zároveň aj na internetovej stránke www.raca.sk. Viac informácií Vám poskytne Mgr. Karol Janík, tel. 02/49 11 24 27, e-mail karol.janik@raca.sk.

MČ Bratislava-Rača ponúka na prenájom formou verejnej obchodnej súťaže pozemky registra C KN parc. č. 17115/945, 946, druh pozemkov záhrada o výmere 273 m², 206 m² a podiel 2/24 pozemku registra C KN parc. č. 17115/924 o celkovej výmere 785 m², výmera prislúchajúca na spoluvlastnícky podiel 1/24 o veľkosti 32,70 m², pozemky zapísané na LV č. 1, k.ú. Rača, vedený Okresným úradom Bratislava, katastrálny odbor.

Podmienky verejných obchodných súťaží sú zverejnené na vývesnej tabuli Miestneho úradu, Kubačova ul. 21, Bratislava-Rača a zároveň aj na internetovej stránke www.raca.sk. Viac informácií Vám poskytne Mgr. Karol Janík, tel. 02/49 11 24 27, e-mail karol.janik@raca.sk.

MČ Bratislava-Rača
Sledujte nás na Instagrame:

Gratulácie

Dňa 10.2.2024 si povedali svoje „áno“ **Peto a Lenka Tanglmayerovci**. Týmto im srdečne gratulujeme a prajeme všetko len to najlepšie v spoločnom živote. Sestry Martina a Katka.

Dňa 10. marca sa dožíva naša drahá mamička, babka, sestra, teta a sesternica **Adinka Rybová** krásnych 70 rokov. Nerátaj dni, ani roky, len nech sú šťastné Tvoje kroky, nech máš zdravia a lásky dosť a úsmev v tvári pre radosť. Srdečne blahoželajú synovia Danko a Andrejko s manželkami, vnúčatá Danielka, Saška a Simonko, súrodenci Marienka, Števo, Dagmarka, Vladko a ostatná rodina.

Jubilanti

Senior klub dôchodcov na Žarnovickej

Irena Buchtová, Adela Rybová, Ivan Strnisko, Helena Behunková

Slovenský zväz invalidov

Irena Buchtová, Zozefa Kanisová, Monika Mátušová, Anna Stovičková, Jana Jachová, Helena Behunková

DCS Krasňany

Ladislav Lampert (100 rokov), Marta Vinczová (80 rokov)

Inzercia

■ Rodina hľadá na kúpu 4-izb. byt v Rači. Financovanie zabezpečené. Cena dohodu. 0903 927 778.

■ Predám, prenajmem obchodný priestor v novostavbe na Rustaveliho ul. 72 m². Cena dohodu. 0903 444 707.

■ Ing. Martin Priečinský | BARTE group s.r.o. | Mariánska 7, 811 08 Bratislava, IČO 35971053, IČ DPH SK2022107065.

■ VODOINŠTALATÉR 0904 572 977.

Centrum voľného času Levik
EP Hlinička 3, 831 54 Bratislava

!Ešte voľné miesta!
deti aj dospelí

- skôr pre chalanaov
- skôr pre baby

Plastoví modelári
piatok: 16:00-18:00

Šachový krúžok
štvrtok: 15:00 - 16:30

Celoročná hra
Hľadači pokladov

Bodyfit
štvrtok: 16-17:00

Tvorivá grafika
streda: 15:00-16:30

Šitie a strihy
piatok: 15:30-17:00

Detská hernička
denne okrem pondelka
8,00-12,00 a 15,00-18,00

Hatha joga
streda: 7:30-8:30

www.hlinicka.centrumvolnehocasu.eu

centrum_volneho_casu_ba3 cvcba3 Kontakt: tajomnicka.hlinicka@gmail.com, 0911 571 791

Kultúrne, spoločenské a náboženské podujatia v marci

Denné centrum seniorov Rača

Stretnutia v klube budú aj v tomto roku pokračovať vždy v pondelok od 14:00 do 17:30.

Program na marec:

Dňa 4.3.2024 o 12:00 zasadnutie výboru samosprávy Klubu DCS: Príprava členskej schôdže.

4.3.2024 sa stretne od 14:00 v DCS Rača.

11.3.2024 si pripomenieme MDŽ o 14:00

18.3.2024 – Marec mesiac knihy. Beseda s pracovníčkou miestnej knižnice.

25.3.2024 – Víťanie jari. Vychádzka do prírody.

Denné centrum seniorov Krasňany

Plánované stretnutia členov klubové dni budú každý pondelok a štvrtok v DCS

Všetky podujatia sa konajú medzi 14:00-17:00

Spevácky krúžok býva každý utorok 13:00-15:00

Štvrtok 07.03.2024 o 14:15 Oslavy MDŽ

Pondelok 11.03.2023 Spoločenské hry

Štvrtok 14.03.2024 o 14:15 Prechádzka po Krasňanoch

Pondelok 18.03.2024 Prednáška Mudr.Gulla

Štvrtok 21.03.2024 o 14:30 Zábavný kvíz

Pondelok 25.03.2024 13:00 Výbor DCS, 14:00 Živio (oslávenci 1. kvartálu)

Denné centrum seniorov Východné-Rendez

Stretnutia DCS Východné-Rendez sa konajú každý štvrtok od 14.00 do 16.00 hodín v klube Impulz.

4. 3. 2024 - Divadlo L&S "Môj dobrý kamarát"

6. 3. 2024 - MDŽ v klube Impulz (výnimočne v stredu!)

7. 3. 2024 - Divadlo Nová scéna muzikál "Oliver"

10. 3. 2024 - MDŽ v NKD Rača

14. 3. 2024 - Spoločenské hry

20. 3. 2024 - Zjazd do Kittsee (návšteva čokoládovne) a Hainburgu (obchodné centrum)

28. 3. 2024 - Veľkonočné posedenie, zdobenie kraslíc, ručné práce

Cvičenie seniorov každý pondelok a štvrtok o 18.30 hodín v klube Impulz

ZO JDS Krasňany

Čomu sa venuje ZO JDS Krasňany v marci 2024 a v roku 2024

- Spoločné stretnutie členov ZO JDS Krasňany a Denného centra Krasňany (klubu) 11.3.2024 od 14:00 v Krasňanských besede Informačný seminár o ochrane seniorov proti zneužívaniu. Prídu zástupcovia Okresnej prokuratúry a Okresného policajného zboru.

- Vyzývame ostatné ZO združené v JDS v Rači: ZO JDS Rača a ZO JDS Koménia na účasť v III. ročníku petangu. Zorganizujeme ho v lete. Víťazní hráči z každej ZO budú reprezentovať mestskú časť Rača na okresnom petangovom turnaji na ktorý vyzveme hráčov z Vajnôr a Bratislavy Nového Mesta.

- V Starej jedálni v Krasňanoch uskutočníme 5. septembra III. ročník šachového turnaja seniori nad 60 rokov proti juniorom do 15 rokov. Hráči, pripravujte sa!

- Každý utorok od 13-tej sa v Krasňanských besede stretáva Spevácky krúžok. Pridávame k nemu ďalší krúžok: Cvičenie na stoličke: zamerané na precvičovanie spinálnych svalov krčnej chrčtice a celého tela. Bude sa cvičiť na stoličke. Začneme posledný februárový týždeň.

- Okrem týchto akcií máme schválené aj ďalšie akcie podľa plánu činnosti na rok 2024. Tešíme sa všetkých členov, priateľov a sympatizantov, najmä na opekačke v lete nad Krasňanmi.

Jednota dôchodcov na Slovensku

ZO Bratislava – Rača, Žarnovická 7

– Zasadnutie výboru sa uskutoční dňa 8.3.2024 o 14:00 hod. v reštaurácii Račiarsky dvor

– Členská schôdza sa uskutoční dňa 13.3.2024 o 14. hodine v Kultúrnom stredisku Žarnovická s programom: 1. Blahoželáme našim jubilantom 2. Prednáška Bc. Csicsayovej z MV SR o nových metódach a formách komunikácie a nátlaku na seniorov, ktoré vymyšľajú podvodníci na to, aby sa dostali k majetku a peniazom seniorov. Kultúrne podujatia na marec:

7. 3. 2024 o 10.30 Nová scéna: muzikál OLIVER

18. 3. 2024 o 19.00 Stúdió L+S: komédia ZAJAČÍK

Cvičenie seniorov vo Fitcentre na Tbiliskej ul. naďalej prebieha v utorok a vo štvrtok o 16. hodine. V prípade akýchkoľvek zmien sú informácie zverejnené na webstránke alebo na recepcii Fitcentra (02/4487 1165).

Divadlo na TrakOch: „Je to tak (alebo inak)”

Vo štvrtok 14. marca Vás pozývame na divadelnú inscenáciu talianskeho spisovateľa a dramatika, nositeľa Nobelovej ceny za literatúru, Luigiho Pirandella.

Pokojný a usadený život prominentnej rodiny sudcu v jednom malom okresnom meste na západnom Slovensku naruší príchod neznámej rodiny a začína informačný chaos. Nik o nej nič nevie. Svoje súkromie si bedlivo stráži. O to väčší záujem a zvedavosť vzbudí medzi ľuďmi a začne honba za pravdou. Ale dá sa vôbec odhaliť skutočná identita človeka?

Luigi Pirandello bol nielen básnikom, autorom poviedok, románov, noviel a divadelných hier, ale bol tiež riaditeľom rímskeho divadla Teatro d'Arte a je považovaný za majstra divadelného umenia. Predstavenie v nevšednej úprave Divadla na TrakOch ponúka napätie, drámu, hudobné vsuvky, ale aj priame zapojenie divákov. Príďte sa pozrieť, vypočúť si všetky strany a rozhodnúť sa, ku ktorej pravde sa prikloníte.

Vstupenky môžete zakúpiť v predpredaji na [MaxiTicket.sk](https://maxiticket.sk) a v Nemeckom kultúrnom dome, Barónka 3, Odd. kultúry. Predaj vstupeniek aj priamo na mieste hodinu pred konaním podujatia.

Vstupné: 5,00 €

Bufet – ponuka vína OZ Terroir Rača.

14.3.2024
18.30h
Nemecký kultúrny dom
Barónka 3

Pripravujeme

Mestské divadlo Trenčín: „Veselé paničky Windsorské“

V rámci cyklu divadelných štvrtkov na nás 11. apríla čaká divadelná klasika z pera Williama Shakespeara.

Shakespeareova klasika ako ste ju nezažili!

Príďte sa zabaviť na nestarnúcej klasike s presahom do súčasnosti. Brilantná komédia Veselé paničky Windsorské dokazuje, že príbeh z čias kráľovnej Alžbety by mohol byť pokojne aj epizódou zo súčasnosti – veď stále sú medzi nami povalači, špekulanti, žiarlivci a záletníci. William Shakespeare je azda najväčším dramatikom – nie náhodou po ňom siahajú divadlá už takmer päťsto rokov. Vo svojom diele dokázal obsiahnuť všetky ľudské vášne, emócie, fobie a traumy tak komplexne, že sa stal večnou inšpiráciou. Predseda Falstaff sa zistne rozhodne získať si priazeň dvoch vysoko postavených dám – Pageovej a Fordovej.

Manžel pani Fordovej je veľmi žiarlivý a situáciu rieši vlastnými metódami. Šikovné panie z Windsoru však všetkým dokážu, že ani vysoko postavený človek si nemôže dovoliť čokoľvek a pravda raz vyjde najavo. Nevšedné historizujúce kostýmy pôsobia nadčasovo – pripomínajú nám obdobie, v ktorom bola hra napísaná, no zároveň na nich pozorujeme jasné kontúry súčasnej módy, čo odkazuje na aktuálnosť témy.

V réžii Mareka Luptáka sa predstaví celkovo 16 hercov z Mestského divadla Trenčín. V hlavných úlohách uvidíte Štefana Richtárecha, Matúša Kvietika, Dianu Minarovičovú, Renátu Rundovú, Zuzanu Mišákovú, Romana Hargaša a mnohých ďalších.

Vstupenky je možné zakúpiť v predpredaji na [MaxiTicket.sk](https://maxiticket.sk) a v Nemeckom kultúrnom dome, Barónka 3, Odd. kultúry. Predaj vstupeniek aj priamo na mieste hodinu pred konaním podujatia. Na mieste bude k dispozícii bufet s ponukou vín OZ Terroir Rača.

Vstupné:

16,00 € / dôchodcovia, študenti: 10,00 €

11.4.2024
18.30h
Nemecký kultúrny dom
Barónka 3

